

4 - Nadomestilo

Kako lahko zahtevam odškodnino od storilca kaznivega dejanja (npr. v sodnem postopku, tako da postanem civilna stranka ali vložim civilno tožbo)?

Od storilca lahko zahtevate odškodnino, če postanete civilna stranka v kazenskem postopku. To morate storiti pred začetkom pripravljalnega postopka. Sodni organi vas morajo obvestiti o tej pravici. Civilna stranka v kazenskem postopku lahko postanete tako, da to namero izrazite ustno ali pisno. Vendar morate navesti zahtevano odškodnino, razloge in dokaze, na katerih temelji vaš zahtevek.

Ta zahtevek se lahko vloži pri državnem tožilstvu ali pri sodišču, ki bo obravnavalo vsebino zadeve.

V sodbo sodišča bo vključena tudi odškodnina, ki jo sodišče odredi zoper storilca.

Če niste civilna stranka v kazenskem postopku, lahko še vedno vložite ločeno tožbo za odškodnino pri civilnem sodišču.

Sodišče je odredilo, da mi mora storilec plačati odškodnino/nadomestilo. Kako lahko zagotovim, da storilec res plača?

Če obstaja sodba, s katero je storilcu odrejeno plačilo odškodnine, mora storilec to storiti, ne da bi vi morali nadalje ukrepati. Če storilec ne plača, lahko zahtevate izvršbo sodbe.

Za to morate sodbo, s katero vam je dodeljena odškodnina, predložiti sodnemu izvršitelju. Sodni izvršitelj bo poskrbel za izvršbo sodne odločbe in vam povedal, kaj morate storiti.

Če storilec ne plača, mi lahko država izplača predplačilo? Pod katerimi pogoji?

Država vam lahko izplača odškodnino pod določenimi pogoji.

Če je storilec plačilno nesposoben ali je izginil, vam lahko država izplača odškodnino, če vložite zahtevek za finančno nadomestilo. Zahtevek je treba vložiti v enem letu. Datum začetka tega roka je odvisen od rešitve, ki jo določijo sodni organi.

Če storilec ni znan, je treba zahtevek za finančno nadomestilo vložiti v treh letih od storitve kaznivega dejanja, razen če ste prejeli celotno nadomestilo od zavarovalatelja.

Vložite lahko zahtevek za predplačilo finančnega nadomestila. Za to morate najprej vložiti zahtevek za finančno nadomestilo, kot je navedeno zgoraj. Predplačilo se lahko zahteva v zahtevku za finančno nadomestilo ali naknadno v roku 30 dni. Do predplačila ste upravičeni, če ste v negotovem finančnem položaju.

Če je vaš zahtevek za odškodnino/nadomestilo zavržen, morate vrniti prejeto predplačilo. Zahtevek za finančno nadomestilo je treba vložiti pri sodišču, na območju katerega prebivate.

Ali sem upravičen do nadomestila od države?

Da. Finančno nadomestilo se vam na zahtevo dodeli, če ste žrtev poskusa naklepne umora ali umora, fizičnega napada, naklepne kaznivega dejanja, zaradi katerega ste utrpeli telesne poškodbe, posilstva, spolnega dejanja z mladoletnikom ali spolnega napada, trgovine z ljudmi ali trgovine z mladoletniki, terorističnega kaznivega dejanja ali katerega koli drugega nasilnega kaznivega dejanja, storjenega z naklepom.

Finančno nadomestilo lahko prejmete, če je bilo eno od navedenih kaznivih dejanj storjeno na romunskem ozemlju in ste romunski državljan, tuj državljan ali oseba brez državljanstva, ki zakonito prebiva v Romuniji, državljan države članice Evropske unije, ki je bil v času storitve kaznivega dejanja zakonito prisoten v Romuniji, ali tuj državljan ali oseba brez državljanstva, ki prebiva na ozemlju države članice Evropske unije in je bila v času storitve kaznivega dejanja zakonito prisotna v Romuniji.

Nadomestilo se dodeli le, če ste zadevo predložili organom kazenskega pregona v 60 dneh od datuma storitve kaznivega dejanja. Če žrtev fizično ali duševno ni bila zmožna obvestiti organov kazenskega pregona, se 60-dnevni rok računa od datuma, ko ta nezmožnost preneha.

Če ste mlajši od 18 let, vam kaznivega dejanja ni treba prijaviti organom kazenskega pregona, saj lahko to v vašem imenu stori vaš zakoniti zastopnik. Če vaš zakoniti zastopnik ni zaprosil za finančno nadomestilo v predpisanih rokih, začnejo ti roki teči od datuma, ko dopolnite 18 let.

Če je storilec znan, se vam lahko finančno nadomestilo dodeli, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- za finančno nadomestilo ste zaprosili v enem letu,
- vložili ste civilni zahtevek kot civilna stranka v kazenskem postopku, razen če je bila zadeva zaključena,
- storilec je plačilno nesposoben ali ga ni mogoče najti,
- od zavarovalnice niste prejeli celotnega nadomestila za nastalo škodo.

Če zahtevka za finančno nadomestilo niste zmožni vložiti, se enoletni rok računa od datuma, ko je ta nezmožnost prenehala.

Če storilec ni znan, lahko za finančno nadomestilo zaprosite v treh letih od datuma storitve kaznivega dejanja.

Upravičeni ste do finančnega nadomestila za naslednje kategorije škode, ki ste jo utrpeli zaradi kaznivega dejanja: hospitalizacijo in druge zdravstvene stroške, znatno škodo, ki je posledica uničenja ali poslabšanja premoženja žrtve ali ker je zaradi kaznivega dejanja premoženje žrtve postalo neuporabno ali je bila žrtev razlaščen, koristi, za katere ste zaradi kaznivega dejanja prikrajšani.

Če ste preživeli zakonec, otrok ali vzdrževani družinski član umrle žrtve, ste upravičeni do finančnega nadomestila za pogrebne stroške in preživnine, za katero ste zaradi kaznivega dejanja prikrajšani.

Zahtevate lahko tudi finančno nadomestilo za duševno škodo, ki ste jo utrpeli zaradi kaznivega dejanja.

Za kritje vseh nujnih potreb lahko prejmete predplačilo finančnega nadomestila v obliki bona. Boni se dodelijo v višini do zneska, ki je enak petim osnovnim bruto minimalnim plačam v državi, določenim za leto, v katerem zaprosite za predplačilo. Boni se uporabijo izključno za kritje izdatkov za hrano, nastanitev, prevoz, zdravila in sanitarne potrebščine ter za izdelke za higieno in osebno uporabo ter se razdelijo prek pristojnih javnih institucij in organov ter združenj in fundacij, dejavnih na področju zaščite žrtev in socialne pomoči. Predplačilo finančnega nadomestila v obliki bona je treba vrniti.

Ali sem upravičen do odškodnine, če storilec ni obsojen?

Če kazensko sodišče ne dopusti vašega civilnega zahtevka, lahko vložite ločeno tožbo za odškodnino pri civilnem sodišču.

Če kazensko sodišče ugotovi, da ni bilo kaznivega dejanja ali da ga ni storila oseba, proti kateri ste vložili pritožbo, ne boste upravičeni do odškodnine niti na kazenskem sodišču niti v ločenem civilnem postopku, saj je sodba kazenskega sodišča pravnomočna tudi pred civilnim sodiščem.

Če niste civilna stranka v kazenskem postopku, lahko ob upoštevanju splošnih zastaralnih rokov vložite ločeno tožbo pri civilnem sodišču med kazenskim postopkom ali celo po njem.

Ali sem upravičen do izrednega plačila, medtem ko čakam na odločitev v zvezi s svojim odškodninskim zahtevkom?

Da, pod nekaterimi pogoji. Vložite lahko zahtevek za predplačilo finančnega nadomestila. Glej odgovor na vprašanje o predplačilih.

Za kritje nujnih potreb lahko prejmete tudi predplačilo finančnega nadomestila v obliki bona. Boni se dodelijo v višini do zneska, ki je enak petim osnovnim bruto minimalnim plačam v državi, določenim za leto, v katerem zaprosite za predplačilo. Boni se lahko uporabijo le za kritje izdatkov za hrano, nastanitev, prevoz, zdravila in sanitarne potrebščine ter za izdelke za higieno in osebno uporabo. Boni se razdelijo prek pristojnih javnih institucij in organov ter združenj in fundacij, dejavnih na področju podpore in zaščite žrtev ter socialnega varstva.

■ Zadnja posodobitev: 09/07/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.